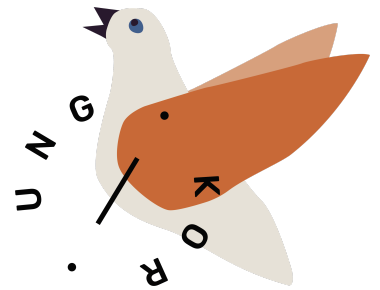

Til
Norsk Musikkråd
Utvalg for framtidens fellesskole

Innspill

Fellesskoleutvalget

Vi ønsker med dette å gi noen videre innspill til arbeidet som gjøres i Fellesskoleutvalget knyttet til musikkens, og særlig sangens, plass i skolen.

Vi tillater oss å åpne med Manos Hatzidakis ord, som vi syns oppsummerer vårt innspill godt: *“Musikk er ikke en luksus, men en nødvendighet”*.

Musikk i grunnskolelærerutdanningen

Ung i Kor ønsker velkommen arbeidet som gjøres med å skape en mer praktisk skole som skissert i Stortingsmelding 34 (2023–2024) “En mer praktisk skole – bedre læring, motivasjon og trivsel på 5.-10. trinn”. Her mener vi de praktisk-estetiske fagene, og da særlig musikk, bør og kan spille en viktig rolle.

Vi ønsker velkommen anbefalingene fra utvalget bak NOU 2025:7 “Musikklandet”. Utvalget foreslår i rapporten at musikkfaglig og sangfaglig kompetanse får mer fokus i lærerutdanningen, mer konkret med at musikk igjen blir tatt inn som en obligatorisk del av utdanningen for alle lærere i grunnskolen. Det blir for tilfeldig at kun de lærerne som har sterk egeninteresse for sang er de som praktiserer dette, når vi vet alle de positive virkningene det å synge sammen kan ha – verdimessig – men også rent medisinsk og vitenskapelig.

Slik vi i Ung i Kor ser det, kan dette være en nyttig bidragsyter til å styrke framtidens fellesskole, fordi vi gjennom å synge og musisere sammen skaper et felles verdigrunnlag, et samhold og en form for disiplin ingen vanlig klasseromsundervisning noen gang kan erstatte. Når vi synger sammen må vi samarbeide, og vi lærer at alle kan bidra på sin måte, med sin stemme.

Musikk i læringsaktivitet

Vi støtter også de anbefalingene fra NOU 2025:7 som anbefaler at musikk i større grad må brukes som systematisk metode i læringsprosessene, og at skoler i større grad bør prioritere felles musikkaktiviteter (morgensang, samlingsstund, felleskor, tverrfaglige prosjekter etc.) som en viktig bærebjelke for å danne fellesskap i skolen, på tvers av trinn, elevgrupper og elevindivider.

Gjennom arbeid i praksisfeltet blant våre ansatte og tillitsvalgte, ser vi at sang som metode og verktøy for god klasseledelse og bygging av gode og trygge læringsmiljø, blir nedprioritert eller ikke benyttet i skoleverket, særlig på de eldre trinnene.

Vi vet fra forskning at musikk, og særlig sang, kan være sterkt læringsfremmende i ulike teoretiske fag. Eksempelvis vil bruk av sang innenfor språkfagene være et viktig didaktiske verktøy.

Skolen som kulturarena

Skolen er en kulturarena. For mange kor, korps, orkester, teaterlag er skolebygget der de øver, der de holder sine konserter, der mye av rekrutteringsgrunnlaget hentes fra.

Skolen må tilrettelegge for samarbeid med kulturskolen og det frivillige musikkliv, blant annet ved å bygge gode musikkrom, samarbeide om musikkaktiviteter i SFO-tiden, samt å leie ut lokaler til frivilligheten (f.eks. til øving, til seminarer og til overnatting der det er behov for dette.)

Skolen er det eneste stedet hvor alle barn er, og derfor er denne typen samarbeid helt avgjørende for at alle barn skal ha lik tilgang på musikkaktiviteter. Forskning viser at økonomi ikke er den største barrieren for å drive med musikk, men heller foreldres kulturelle kapital og sosioøkonomiske situasjon. Ung i Kor ønsker ikke kun at de med foreldre som musiserer skal bli en del av musikkfellesskapet, vi ønsker alle med, og da må vi være tilstede der hvor barna er og kjenner seg trygge.

Musikk som bygger av fellesskap

Ung i Kor har den siste tiden reflektert over hvordan det står til med fellessangen hos barn og unge i Norge i dag. Gjennom våre ansatte og tillitsvalgte praksis som både musikk lærere, dirigenter og utøvere, erfarer vi at dagens barn og unge i mindre grad kjenner til de samme sangene vi selv vokste opp med, og i mindre grad synger det samme repertoaret. Hvilke konsekvenser kan dette ha for oss som en syngende nasjon?

Grunnet den digitale utviklingen, har vi nå gjennom et raskt internettsøk tilgang til alle verdens sanger. Dette har mange positive sider, blant annet det at man nå kan lytte til den musikken man måtte ønske, og man trenger ikke begrense seg til hva ens egne foreldre hører på, hva radioen spiller, eller hvilke CD-er som selges i butikken. Når majoriteten av ny musikk distribueres digitalt, og som på et millisekund kan høres hos alle og enhver, gir dette også gode muligheter for nye artister og komponister til å bli oppdaget. Vi i Ung i Kor ser absolutt fordelene ved dette. På den andre siden er det også viktig å se hvilke potensielle ulemper det kan ha medført. Vi har et større og bredere utvalg av musikk i dag, men hva skal vi synge sammen når vi samles dersom vi ikke har den samme basen av fellessanger?

Ulik forskning viser at det å synge sammen utløser endorfiner i kroppen som gjør deg glad. Vi blir rett og slett lykkeligere av å synge! Den varme følelsen av samhold i det en bryter ut i spontan fellessang rundt leirbålet, i 17. mai-toget eller på fotballstadion, er situasjoner vi tror alle kjenner seg igjen i. Alle kan melodien, alle kan ordene. I det øyeblikket er man med på noe større enn seg selv. Da er man ikke alene. Man er sammen. Når demotivasjon og utenforskap er en av vår tids største samfunnsutfordringer, mener

vi i Ung i Kor det er viktig at skolen sammen med fritidskulturlivet bidrar til at alle blir en del av et større fellesskap.

Å bidra til at flere får denne muligheten gjennom å styrke det nasjonale fellesrepertoaret, og å se på skolen som en viktig kulturbærer både gjennom eget arbeid og samarbeid med andre aktører, mener vi er en viktig del av skolens samfunnsoppdrag og det fellesskapsdannende ansvaret som skolen skal og bør ha.

Vi ønsker utvalget lykke til med arbeidet og gleder oss til å følge med videre i høringsprosessen.

Med vennlig hilsen
For Ung i Kor

Victoria Liedbergius
Generalsekretær

Aksel Dalmo Tollåli
Styreleder

Jo Arne Fosmo
Ass. generalsekretær